

Nead Síoda

ART & TEXTILE DESIGN STUDIO

Dearthóireacht teicstíle, dathú éadach lámhphriondálte,
péintéireacht & fiodóireacht

Taipéisí, pictiúir, cartáí, marcleabhair,
gach cineál bronnatanas speisialta

Hilaraí Nic Caba,
Dearthóir Teicstíle
091-595314

Cois Locha
Gleann Mór
An Cheathrú Rua, Co na Gaillimhe

Cuirfear Fáilte Uí Cheallaigh romhat chuig

Tír na nÓg

INDREABHÁN

Ceol agus Craic

Fón: 593853

Teach a' Daingin

Béal an Daingin, Conamara
091-572502

DEOCH & BIA
GACH CINEÁL CÓISIR

Tigh Mhóráin

Carna & 095-32570

Beár, Beatha, Ceol & Craic

Peter & Jane Fitzpatrick

SOCOS^{TEO}

SOCOS Teo.,
Indreabhán, Co. na Gaillimhe
Fón: 091-593301
Facs: 593303

Cártaí Bainise

Gaeilge • Béarla • Dhá Theangach

**Fearáistí Oifige
Troscáin Oifige
Córais Stórála
Soláthairtí Ríomhaireachta**

*Má tá sé uait,
tá sé againn!*

COMHARCHUMANN CONAMARA THAR Tta

**Cill Chiaráin 095-33436
Ros Muc 091-74341**

**STÓR AN
CHOMHARCHUMAINN**

Ábhar Tógála agus Feirme

SIOPA AN PHOBAIL

FORBAIRT POBAIL

Go n-éirí go Geal leis an bPléaráca

**Cuireann Gearóid Ó Murchú síos
ar chuairt a thug grúpa ceoltóirí
agus damhsóirí as Conamara ar
Oileáin na hAlban**

Tá nasc bunaithe idir Oileán Leodhais na hAlban agus Conamara. Cuireadh tús leis an nasc seo anuraidh nuair a thug suas le 35 duine ó Nis, ceantar iargúlta in iarthuaisceart Leodhais, cuairt ar Chonamara le linn féile Phléaráca. Chríochnaigh an chuairt sin suas le an-oíche spraoi agus spóirt Tigh Antaine Lee i Leitir Mealláin, áit ar deineadh geallúintí gur gearr go dtiocfadh dream ón taobh seo anonn ar chuairt acu siúd.

Céard a tharla ó shin ach gur spreag a bhfaca siad i gConamara, muintir Nis chun gnímh, nó gur bheartaigh siad féile dá gcuid féin a eagrú i mbliana. 'Céilidh san Iar

Céilidh san Iar Thuath

Thuath' a thug siad ar an bhféile seo agus seo linn, scór duine ón dtaobh seo tíre ar eitleán 6.15a.m. as Gaillimh. Bhí muid i nGlaschú faoin a naoi agus as sin, 6 uair a chloig ar bhus go hUig ar an Oileán Sgiathánach. Cúpla uair a chloig eile

ar bhád farrantóireachta agus ansin bus eile go Nis. Lá fada taistil, ag sroichint Nis thart ar a deich sa tráthnóna.

Thaistéal muid tríd taobh tíre sceirdiúil agus álainn agus muid ag déanamh ár mbealach tríd na Gairbhchríocha. Ceantracha fairsinge gan duine ar bith ag cónaí iontu. Talamh mín cuid mhaith di, ar glanadh na daoine dóibh aimsir na 'clearings', ar mhaithe le tiarnaí móra talún, i Sasana don chuid is mó.

An rud is túisce a chuaigh i gcion orainn nuair a thrasnaigh muid an droichead isteach go dtí an t-Oileán Sgiathánach, na logainmneacha. D'aireofaí mar a bheadh ciorcal iomlán déanta againn nó nár fhág muid an baile ar chor ar bith. Ainmneacha ar nós *An Cnoc Ard*, *Airigh a Bhealaich* agus *Ailt a Mhaide*. Cuid mhaith de na

Micheál Darby Ó Fátharta, Tracy Ní Shuilleabháin agus Maidhc Ó hÉanaí

comharthaí bóthair i nGáidhlig amháin.

Bhí muid maraithe amach faoin am a shroich muid Nis, agus 18 uair a' chloig taistil curtha dinn ag cuid againn, ach níor stop sé sin muid ó chuairt a thabhairt ar an gclub shóisialta (Club Sacair Nis) agus ár gcéad chéilí den Chéilidh san Iar Thuath. Ar ndóigh ní hionann *céilí* in Albain agus an céilí s'againne. Cineál oíche áirneáin atá i gceist, le ceol, amhráin agus damhsa, cuid mhaith níos foirmeálta ná mar a bheadh againne.

Cuireadh fáilte is fiche romhainn ón tús. Stráinséirí ag teacht as chuile thaobh le lámh a chraitheadh linn,

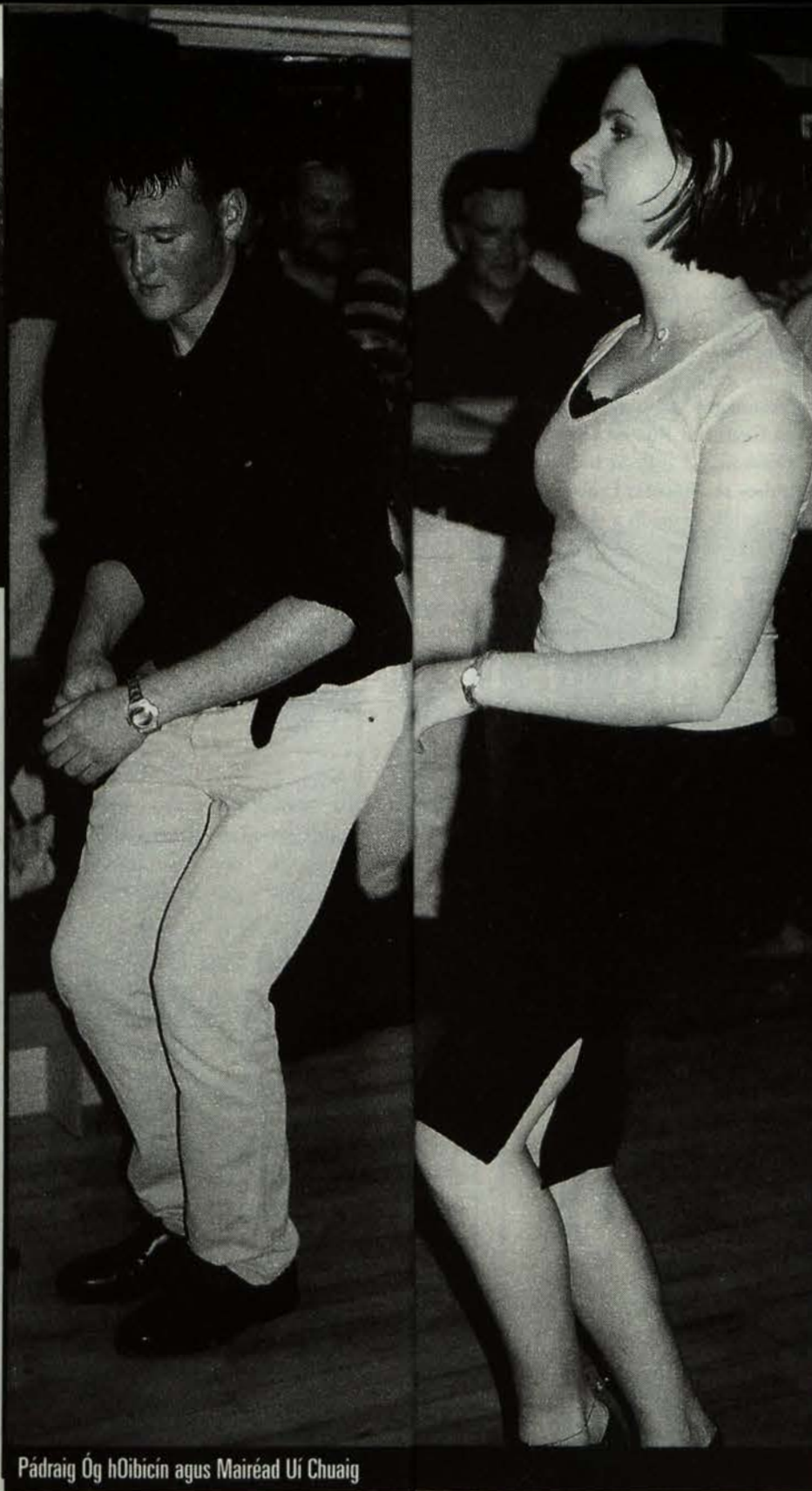
ach ní stráinséirí a bhí iontu ar feadh i bhfad. Daoine iontach cairdiúla a bhí iontu agus mhothaigh muid sa mbaile ina measc.

Ag fanacht i dtithe príobháid-eacha a bhí muid. Níl ach B+B amháin sa gceantar. Chaith muintir na dtithe seo go fial linn. Níl na tithe féin chomh mór ná chomh maisithe ar an dtaobh amuigh is atá i gConamara, ach taobh istigh bhí siad breá compordach. Rud eile a bhí suntasach ná gur luigh an stíl tithíochta isteach lena chéile agus leis an gceantar. Stíl áitiúil faoi leith atá ann agus cloítear leis sin murab ionann agus an manglam de stíleanna, dathanna agus crotanna gan dealramh atá againn sa mbaile.

Chaith muid na laethanta ag tabhairt cuairt thart ar an gceantar, ag na suíomhanna seandálaíochta, ag breathnú ar traenáil *shinty* (iománaíocht na hAlban), ag siúl ar na tránna agus aillte. Fuair cuid againn deis dul ag seoltóireacht ins An Súlaire, 'sgoth Niseach', bád de stíl traidisiúnta an cheantair a tógadh le gairid. Bád sách mór í, tríocha troigh ar fhaid agus thart ar 12 troigh ar leithead, seol mór amháin, ar nós an

phúcáin s'againne, ach í i bhfad Éirinn níos místuama le láimhseáil.

Bhí neart siamsaíochta ar fáil san oíche, ó chéilithe go dtí banna rac-cheol, an choirmecheol mór le Danú as Éirinn, agus banna ceoil áitiúil Face the West, gan trácht ar an seó breá a chuir muid féin ar siúl sa gclubtheach oíche Déardaoin. Bhí togha na gceoltóirí inár measc:

Pádraig Óg hOibicín agus Mairéad Uí Chuaig

Micheál Darby ó Fátharta, Tracy agus John ó Súilleabhán, agus Maidhc Ó hÉanaí. B'iad Áine Ní Dhroighneán agus Beartla Breathnach a bhí i mbun ná n-amhrán, agus ar ndóigh dúirt mé féin corr cheann nuair a tháinig an crua ar an táirne, ach b'iad na damhsóirí, Mairéad Ní Chuaig agus Patrick hOibicín, a chuir an sméar

(Thuas) Muintir Chonamara ag triail amach bád seoil na hAlban
An tAire Stáit Éamon Ó Cuív ag déanamh an col beirte

mhullaigh ar an taispeántas. Chuaigh siad go mór i gcion ar mhuintir na háite. 'A leithéid de body language' a chuala mé bean amháin ag rá faoi dhamhsa Phatrick.

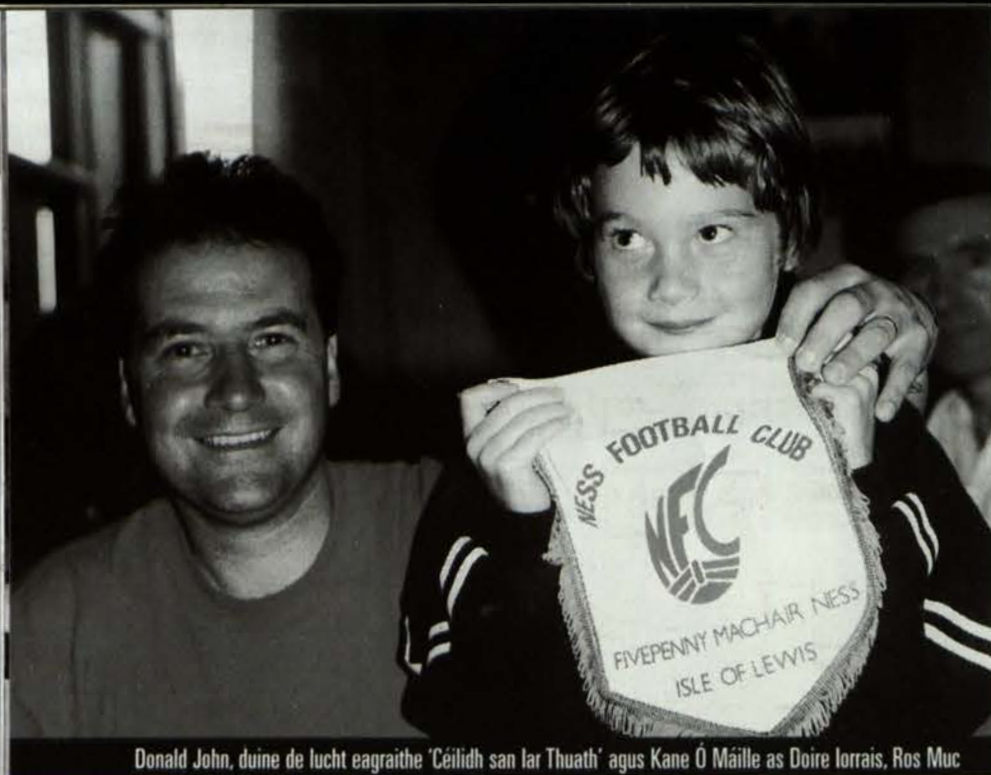
D'fhreastal cuid againn ar léacht faoi Sula Sgeir, carraig atá i bhfad amach sa bhfarraige, dhá scór míle taobh ó thuaidh de Phort Nis. Chuile bhliain caitheann grúpa beag fear, faoi cheannas 'Dods' McFarlane, coicíos chrua ar an gcarraig seo, ag marú Guga, gainéid óga a bhfuil antóir orthu mar bhia i Nis. Maraítear suas le 2,000 acu sa mbliain agus bíonn na céadta ag fanacht ó mhoch maidin ar an gcéibh nuair a thagann na seilgirí ar ais abhaile. D'ith muid féin cuid den Ghuga seo Tigh Antaine Lee anuraidh. Mmmmm.

Rud suntasach eile a tharla fad a

bhí muid ann ná gur osclaíodh ionad nua cultúir darb ainm 'Taigh Dhonnachaigh' nó Tigh Dhonncha sa gceantar. Tá sé i gceist an tionad beag seo a úsáid le haghaidh ranganna ceoil agus amhránaíochta do ghasúir an cheantair. Bhí maithe agus móruaisle i láthair don ócáid, ina measc ár n-Aire Stáit féin, Éamon Ó Cuív, agus Aire na hAlban, Brian Wilson. Is iad an bheirt aire seo faoi ndeara Iomairt Cholmcille, an t-eagras a bunaíodh le nascanna idir Gaeltachtaí an dá thír a chothú. Chaith Éamon Ó Cuív roinnt laethanta sa gceantar agus i measc na nithe a rinne sé, thug sé traenáil do dhaoine óga na háite sa bpeil Gaelach.

D'éirigh le muintir Nis féile den scoth a chur ar bun ainneoin easpa

Donald John, duine de lucht eagraithe 'Céilidh san Iar Thuath' agus Kane Ó Máille as Doire Iorrais, Ros Muc

áiseanna an cheantair. Chuir siad bialann iontach ar bun don tseachtain i Scoil Lionel, an scoil náisiúnta áitiúil. Crochadh ollphuball mór don choirmceoil, ceal halla mór, agus cuireadh seirbhís bus ar bun chun daoine a thabhairt

abhaile slán go deireanach san oíche. Comhghairdeachas leo agus *roll-on* Céilidh san Iar Thuadh 2001.

Gearóid Ó Murchú
Grianghrafanna: Gearóid Ó Murchú, Seán Ó Flaithearta

Leos na dtithe dubha atá chomh feannta le Garomna, chomh molánach le Cois Fharraige, a bhfuil a screamhóg móna chomh sceanta dhe le Ros a' Mhíl, ar cúinge aríst a chuid "feannagan" ná ceapachaí cuir na Ceathrún Rua nó Gaoth Dóbhair. (. . .) Pé ar bith cé an imirce sa dhéanfas Leoiseach ní ligfidh sé uaidh a theach ar an oileán. Déanann Pailitéaraí tithe ar an talamh comhpháirteach. Tá saint i ndiaidh na talún i gcónaí ann. Is ann is mó a ídítear móin. Is as is lú a dhíoltar beithígh. Tá an churaíocht agus an chomhar chomh tréan ann agus a bhí ariamh."

—Máirtín Ó Cadhain,
Feasta 1957

Oireachtas na Gaeilge

Caisleán an Bharraigh, Co. Mhaigh Eo
2 - 5 Samhain 2000

COMÓRTAIS ARDÁIN do Dhaoine Óga agus do Dhaoine Fásta

Amhránaíocht ar an Sean-Nós

Rince ar an Sean-Nós

Agallamh Beirte

Lúibíní

Seó Ardáin

Dreas Cainte

Scoraíocht

Scéalaíocht

Amhráin Nua-Chumtha

Spriocdháta d'Iontrálacha: 14 Meán Fómhair 2000

DUAISEANNA MÓRA NUA

i gComórtais Rince ar an Sean-Nós, Dreas Cainte & Scéalaíochta

Gach eolas ó
Oifig an Oireachtais, Conradh na Gaeilge, 6 Sráid Fhearchair, Baile Átha Cliath 2
Fón: + 353 - 1 - 475 38 57 Facs: + 353 - 1 - 475 87 67
Ríomhphost: oireacht@indigo.ie

Óstán na Páirce

An Spidéal

Teil: 091-553159 Facs: 091-553494

Dod' bhainis nó dod' chóisir

Gach eolas ó Ghearóidín Ní Fhoighil

Stáisiún Seirbhís Bhreathnach

Casla

091-572456/572169

Mobile: 087-2525088

Seirbhís Aisghabhála 24 uair a chloig

Trealamh lascaireachta

Páirteanna athlámha do charranna

Tigh Henry

An Droim, Leitir Mór

Teil: 091-551106

Beár, Ceol & Craic

—Seirbhís Sochraide—

Go n-éirí go geal leis an bPléaráca